

Dosarul nr. 2r-71/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: I. Țonov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: M. Guzun, L. Pruteanu și V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

18 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Alexandru Prus,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru Prus împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral,
împotriva încheierii din 14 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Alexandru Prus și împotriva încheierii din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Alexandru Prus,

c o n s t a t ă :

La 14 ianuarie 2019, Alexandru Prus a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral în sumă de 256520,63 lei.

Prin hotărârea din 18 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Alexandru Prus.

La 15 aprilie 2019, Alexandru Prus a declarat apel împotriva hotărârii din 18 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 14 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Alexandru Prus. S-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel tradusă în limba de stat, fiind-ui acordat un termen de 10 zile din momentul primirii încheierii. S-a explicat acestuia că în cazul în care nu vor fi înlăturate neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Alexandru Prus, din motivul că apelantul nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea din 14 mai 2019.

La 23 decembrie 2019, Alexandru Prus a declarat recurs împotriva încheierilor din 14 mai 2019 și 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, repunerea în termenul de declarare a recursului, casarea încheierii contestate, cu pronunțarea unei noi încheieri de punere pe rol a cererii de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui cererea de recurs depusă de către Alexandru Prus, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1), lit. b¹) Cod de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă: cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1).

Articolul 437 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că o cerere de recurs în secțiunea I trebuie să fie dactilografiată și să cuprindă un șir de elemente indicate exhaustiv.

Astfel, Colegiul constată că Alexandru Prus a depus cererea de recurs într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

În același timp, instanța de recurs remarcă că, prin Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova, a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În lumina celor indicate, Colegiul reiterează că, unul din principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 Cod de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

Conform art. 13 din Constituție, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 05 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română. Caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării acesteia în raporturile cetățenilor cu autoritățile statului, în această limbă fiind redactate și aduse la cunoștința publică toate actele oficiale ale statului.

Din cele menționate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în

limba de stat. Astfel, cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă.

În aceste condiții, instanța de recurs concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a îndeplini justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participării la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de către Alexandru Prus este redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului și nu este însoțită de traducere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat, deoarece nu corespunde prevederilor art. 437 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426¹, alin. (1), lit. b¹), alin. (2) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de către Alexandru Prus împotriva încheierilor din 14 mai 2019 și 04 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru Prus împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu